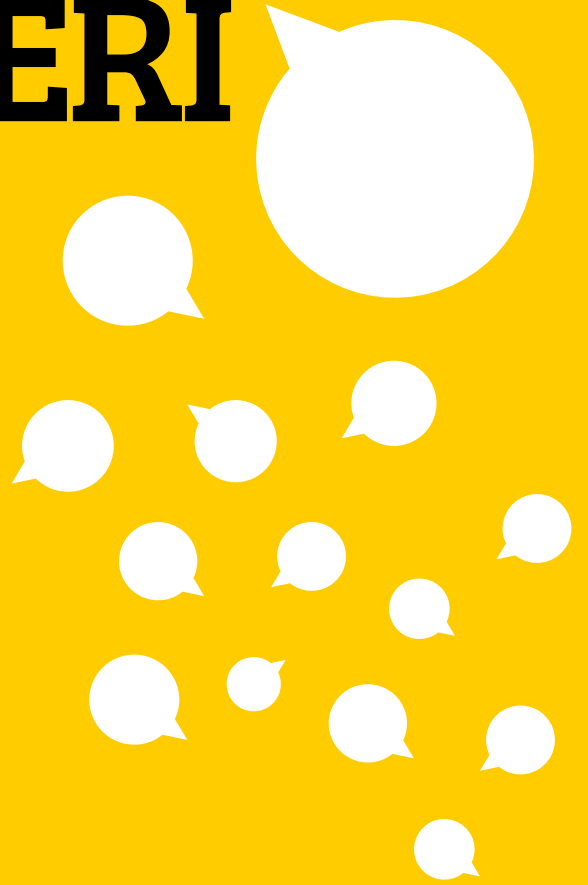


MESLEK LİSESİ KOÇLARI PROGRAMI

GÖNÜLLÜ REHBERİ

12.Sınıf



Özel Sektör Gönüllüleri Derneği

ÖZEL SEKTÖR GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
MESLEK LİSESİ KOÇLARI
PROGRAMI GÖNÜLLÜ REHBERİ

2013

Meslek Lisesi Koçları Programı Gönüllü Rehberi 2013

Program Ekibi

Başak Güçlü - ÖSGD Genel Koordinatörü

Özgen Erdem Yavaş - Proje Sorumlusu

Bu rehberdeki uygulama içerikleri, Meslek Lisesi Koçları Programı için  Ekibi tarafından yeniden yapılandırılmış ve gerekli yerlerde özgün içerik oluşturulmuştur.

Grafik Tasarım

Mustafa Gülsün

Baskı

Elit Ofset Matbaacılık, Ambalaj San ve Ticaret. A.Ş.

Özel Sektör Gönüllüleri Derneği

İnkılap Mah. Ömer Faik Atakan Cad.

Yılmaz Plaza No:3 Ümraniye 34768 İstanbul

Tel: (0216) 524 52 70

Faks: (0216) 524 52 34

osgd@osgd.org

www.osgd.org



Özel Sektör Gönüllüleri Derneği
Corporate Volunteers Association

ÖSGD Meslek Lisesi Koçları Programı, Koç Holding'in Milli Eğitim Bakanlığı ve Vehbi Koç Vakfı işbirliği ile 2006-2013 yılları arasında yürüttüğü Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi'nin gönüllülük birleşeninin, 2012 yılında ÖSGD'ye devredilmesi ile başlatılmıştır. Bu rehberde yer alan içerikler, Mikado Danışmanlık ile birlikte MLMM Projesi Meslek Lisesi Koçları için geliştirilmiş olan orijinal uygulama içerikleri baz alınarak son haline getirilmiştir.

Bu doküman, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteklediği ÖSGD Meslek Lisesi Koçları Projesi kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Özel Sektör Gönüllüleri Derneği'ne ait olup İSTKA veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Özel Sektör Gönüllüleri Derneği'nin (ÖSGD) izni olmadan hiçbir elektronik veya mekanik formatta ve araçla (fotokopi, kayıt, bilgi depolama vb.) çoğaltılamaz.



twitter.com/OSGD_



facebook.com/KurumsalGonulluluk

İçindekiler

12.Sınıf

Uygulamalar (12. Sınıf)

• Açılış Buluşması	5
• 1. Ekip Çalışması	8
• 2. Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri	11
• 3. Problem Çözme	17
• 4. İş Etiği	25
• Kapanış Buluşması	33
	39

Değerli Meslek Lisesi Programı Koçlarımız ve Şirket Sorumlularımız,

Kurumsal gönüllülüğün artan değeri ile paralel olarak genişleyen üye şirket yelpazemiz ve gönüllü sayımız, birçok yeni proje ve programı da beraberinde getiriyor.

Sektör, pozisyon ve kurum farketmeksizin, isteyen tüm özel sektör gönüllülerin parçası olabildiği Meslek Lisesi Koçları Programı, özel sektör çalışanlarının meslek lisesi öğrencileri ile bir araya gelerek bir yandan gelişim uygulamalarını gerçekleştirirken bir yandan da deneyimlerini paylaşımlarından oluşuyor. Program'ın uzun süreli ve kapsamlı olması etkisini artırıyor ve gönüllülere yarattıkları farkı bire bir görme fırsatı veriyor.

Koç Topluluğu'nun 2006'da Milli Eğitim Bakanlığı ortaklığı ile başlattığı "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" (MLMM) Projesi, ülkemizde gelişime ihtiyaç duyulan alanlardan biri olan meslek liseleri konusunda büyük bir farkındalık yarattı. MLMM Projesi'nin parçası olarak gönüllülük temelli geliştirilen Meslek Lisesi Koçları Programı 2012 yılında ÖSGD üyeleri için bir "ÖSGD Şemsiye Program" olarak başladı ve 2013 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile gerçekleştirdiğimiz protokol ile de büyüyerek fark yaratmaya devam edecek. Bu değerli Programı ve bilgi kaynağını ÖSGD ile paylaşan ve her aşamasında bize destek veren Koç Topluluğu'na teşekkür ederiz.

Ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişimine katkıda bulunmak isteyen siz gönüllülere ve Meslek Lisesi Koçu olmayı seçen sizlere yürekten teşekkür ederiz.

Özel Sektör Gönüllüleri Derneği

12.SINIF

- + Açılış Buluşması
- + 1. Ekip Çalışması
- + 2. Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri
- + 3. Problem Çözme
- + 4. İş Etiği
- + Kapanış Buluşması

12.SINIF

UYGULAMALAR

AÇILIŞ BULUŞMASI

TEMA	> Yeni dönemin açılışı ve geçen sene ile köprü kurma
AMAÇ	> Yaz tatili sonrasında koç ile öğrencilerin grup olarak tekrar bir araya gelmeleri, bir önceki sene ile köprü kurarak bu sene için beklentileri ve planı paylaşmaları, karşılıklı güvenin güçlendirilmesi
MATERYAL	> A3 kağıt, renkli keçeli kalem
AKTİVİTE	> “Kaynaşma Oyunu”, “Poster Çizimi”

UYGULAMA ADIMLARI

1 Ön Hazırlık Yapıyoruz

Buluşma mekanına zamanından önce gidin ve oturma düzenini bir çemberin etrafında olacak ve herkesin birbirini tamamen görebilmesini sağlayacak şekilde düzenleyin.

Öğrencilerin beklentilerini alacağınız aktivite için en az öğrenci sayısı kadar A3 boyutunda kağıt ve bol bol renkli keçeli kalem hazırlayın.

Geçen sene öğrencilerle birlikte oluşturmuş olduğunuz grup anlaşmasının maddelerini hatırlayın ve öğrencilerle tekrar paylaşmak üzere yanınızda buluşmaya götürün.

2 Yeniden Kaynaşıyoruz

Grubu buluşma mekanında karşılayıp herkes oturma düzenine geçtikten sonra, grubun tekrar birbirine ısınması amacıyla herkesin sesinin duyulması için fırsat yaratın. Bunu yaparken herkesin yaz tatili döneminin nasıl geçtiğine dair bir ya da iki soruya cevap vermesini isteyebilirsiniz. Bu amaçla aşağıdaki ya da kendi uygun gördüğünüz başka soruları kullanabilirsiniz:

1. Yaz tatilinde en çok neleri yaptınız? Neleri daha fazla yapabilmek isterdiniz?
2. Yaz tatilinizde sizi en çok mutlu eden veya keyif aldığınız olay/durum/deneyim neydi? En çok zorlayan, sizi mutsuz eden durum/olay neydi?
3. Bu yaz tatilinden yıllar sonra hatıranızda bir şey kalacak olsa bu ne olurdu?

Herkese konuşma fırsatı verdikten ve siz de aynı sorulara cevap verdikten sonra, öğrencilerle bir oyun oynayabilirsiniz. Burada önerilen oyun, grup içinde benzerlikleri ve farklılıkları keşfetmeye ve bunu yaparken de eğlenmeye olanak sağlayan bir aktivitedir.

Öğrencilere birlikte bir oyun oynamayı teklif edin ve onların da kabulüyle oyunun kurallarını aktarın.

- Herkesi çember halinde sandalyelerinde oturtun.
- Bir kişinin çemberin ortasında ayakta durmasını sağlayın (ilk etapta bu kişi siz olun).
- Çemberde sadece oturanlar için sandalye bulunmasını sağlayın. Ayakta duran kişinin oturabileceği boş sandalyeler varsa onları çemberin dışına taşıyın. Bir başka deyişle, çemberde grubun toplamından bir eksik sayıda sandalye olsun.
- Oyun başladığında, ayakta duran kişi kendiyle ilgili bir gerçeği şu cümlelerle paylaşıyor “Rüzgar esiyor, kimin için? için!” ve noktalı bölüme kendi ile ilgili bir gerçeği ekliyor. Örneğin, kişi yazın denize girdiyse “Rüzgar esiyor, kimin için? Tatilde denize girenler için!” diyor.
- Bu aşamada tatilde denize giren herkesin ayağa kalkması gerekiyor ve ayaktaki herkes (cümleyi söyleyen kişi dahil) boşalan sandalyelere tekrar oturmaya çalışıyor. Çemberde bir eksik sandalye olması nedeniyle bir kişi yine ayakta kalmış oluyor.

- Ayakta kalan kişi aynı cümleyi, bu sefer kendisi ile ilgili başka bir gerçekle söylüyor. Örn; Rüzgar esiyor, kimin için? Tatilde günde 10 saat uyuyanlar için!” Ve oyun devam ediyor.
- Kural olarak;
 - sandalye kapmaya çalışırken ayaktaki kişiler kendi sandalyelerine geri oturamaz, herkes yeni bir sandalyeye oturmak zorunda.
 - ayaktaki kişi cümleyi kendisiyle ilgili gerçek olmayan bir şeyle tamamlayamaz. Yani tatilde denize girmediyse “Rüzgar esiyor, kimin için? Tatilde denize girenler için!” diyemez. Kendisiyle ilgili bir gerçeği açığa çıkarıyor olması gerekir.

Bu oyunun keyfini artırmak için siz ortada olduğunuz durumlarda, kendinizle ilgili enteresan, farklı, komik gerçekleri paylaşmanızı öneririz. Sizin bu paylaşımlarınız, öğrencilerin de rahatlayarak kendileriyle ilgili enteresan, farklı ve komik gerçekleri paylaşımlarına yol açacaktır.

Oyun esnasında yeterince paylaşım yapıldığını hissettiğinizde oyunu durdurabilirsiniz. Odada enerjinin arttığını ve grubun kaynaştığını göreceksiniz.

Arzu ederseniz bu oyunun yerine kendinizin daha önce deneyimlediği farklı bir kaynaşma oyununu da bu aşamada kullanabilirsiniz.

3 Geçen Sene ile Bu Sene Arasında Köprü Kuruyoruz

Bu aşamada, öğrencilere bu sene yapacağınız buluşmalarla ilgili bilgi verin.

Bu sene geçen sene olduğu gibi 6 kere buluşacağınızdan ve aşağıdaki konulara odaklanacağınızdan bahsedin:

1. Ekip Çalışması
2. Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri
3. Problem Çözme
4. İş Etiği

Geçen seneki konuların, öğrencilerin daha çok kendilerini tanımalarına ve geliştirmelerine odaklanırken, bu seneki konu başlıklarının öğrencileri iş hayatına hazırlamak üzere tasarlanmış olduğunun altını çizin.

Tanımlanmış olan bu 6 buluşmanın yanı sıra öğrencilerle farklı bir aktivite de yapmayı planlıyorsanız (örn; şirket ziyareti, gezi, sosyal etkinlik), bunun bilgisini de bu aşamada paylaşın.

Tüm bu süreçte kendi kişisel gelişimlerinin sorumluluğunun kendilerinde olduğunu, ne kadar çok almak isterlerse o kadar çok alacaklarını tekrar öğrencilere hatırlatın.

Varsa öğrencilerin sorularını alın ve cevaplandırın.

4 Öğrencilerin Beklentilerini Alıyoruz

Öğrencilerle bu sene için beklentilerini keşfetmek ve ifade etmelerine fırsat vermek için bir aktivite yapacağınızı paylaşın. Öğrencilerin kendilerini çizeceğiniz senaryoda zihinlerinde canlandırmalarını isteyin. Ve aşağıdaki kısa senaryoyu okuyun:

“Bu okul yılının sonu yani Haziran ayı gelmiş. Okulun son günü. Bundan sonra sizin için yeni ve farklı bir hayat başlıyor. Artık lise öğrencisi değilsiniz. O günü hayal edin ve kendinize dışarıdan bakın. Nasıl birisiniz? Geçtiğiniz bir yıl içerisinde neler yaptınız? Bugün nasıl bir noktadasınız? Kendinizi okulun son gününde nerede görüyorsunuz?”

Canlandırmanın sonunda, öğrencilere bu deneyimde onlara en çarpıcı gelen, en önemli gördükleri noktaları iki üç cümle ile önlerindeki kağıtlara not almalarını isteyin.

Daha sonra öğrencilere birer A3 boyutunda kağıt ve bolca renkli kalem verin. Haziran ayı geldiğinde kendilerini gördükleri yeri resmetmelerini ve bir poster oluşturmalarını isteyin. İstedikleri renkleri, şekilleri, formatı, yazıyı ya da isterlerse bunların bir birleşkesini kullanabileceklerini söyleyin. Burada ne kadar iyi resim yapabiliyor olmalarının hiçbir önemi olmadığını vurgulayın. Yaparken keyif alıyor, eğleniyor olmalarını teşvik edin.

Herkes posterini tamamladıktan sonra, herkesin kendi başına şu soruya cevap vermesini ve cevabını posterinin arkasına yazmasını isteyin:

“Bizim buluşmalarımızın bu resme nasıl katkı yapmasını umut ediyorsunuz, bekliyorsunuz?”

Tüm öğrencilerin en azından bir beklentisini yazdığına emin olduktan sonra, öğrencileri teker teker ayağa kalkmaya, önce posterindeki gelecek resmini kısaca anlatmaya ve sonrasında da sizlerle yapacağı buluşmalardan beklentisini ifade etmeye davet edin. Tüm paylaşımlar tamamlandıktan sonra, bu beklentilerin karşılanmasıyla ilgili tüm grubun sorumlu olduğunu ifade edin ve geçen sene yaptığınız grup anlaşmasına geri dönün.

5 Grup Anlaşmasını Tazeliyoruz

Öğrencilere geçen sene yapmış olduğunuz grup anlaşmasını hatırlatın. Grup anlaşmasının, birlikte geçirecekleri süre boyunca birbirlerine karşı nasıl bir tutum içinde olacaklarını ve nasıl davranacaklarını tanımladığını hatırlatın.

Daha sonra birlikte yapmış olduğunuz anlaşmanın içeriğini paylaşın (mümkünse bunu bir tahtaya yazarak paylaşın). Öğrencilere, geçen sene bu anlaşmanın ne kadarını yaşatabildiğinizi, ne kadarını yeterince yaşatamadığınızı sorun ve sohbet edin.

Bu içeriğin hala geçerli olup olmadığını, anlaşmada değişiklik, ekleme yapmak isteyip istemediklerini sorun. Görüşlerini paylaşırken, anlaşmanın içeriğini daha fazla yaşatabilmek için neler yapabileceğinizi de göz önünde bulundurmalarını isteyin. Kendi görüşünüz varsa bunu da paylaşın.

Eğer bir değişiklik önerisi varsa, gelen önerileri herkesin oyuna sunun ve herkesin kabul etmesi durumunda öneriyi anlaşmaya ekleyin. Çoğunluktan farklı olarak, herhangi bir kurala itiraz eden olursa, varolan itirazı duymak ve anlaşmaya dahil etmek önemlidir. İtirazı olan kişiye çoğunluğun bu kuralı kabul ettiğini, bu nedenle kuralın geçerli olacağını ifade edin. Bununla birlikte onun da bu kurala uymak için neye ihtiyacı olduğunu sorun. Kişinin görüşünü anlaşmaya ekleyin. Ve anlaşmayı tamamlayın.

6 Sonraki Buluşmaya Hazırlanıyoruz

Öğrencilere bir sonraki buluşmanızın temasının “Ekip Çalışması” olduğunu söyleyin. Bunun için tekrar görüşene kadar öğrencilerin yakın geçmişte dahil oldukları ekip çalışması deneyimlerini ve bu çalışmalarda kendilerinin bireysel katkılarını düşünmelerini isteyin.

7 Buluşmayı Kapatıyoruz

Bugün yaşadıkları tecrübe ile ilgili bir hissi dile getirerek bu çemberi kapatacağınızı söyleyin ve herkesten duyduktan ve siz de dile getirdikten sonra toplantıyı sonlandırın.

EKİP ÇALIŞMASI |

TEMA	> Ekip Çalışması
AMAÇ	> Öğrencilerin ekip çalışması bilgilerini ve farkındalıklarını artırarak, okullarında ve gelecekte dahil olacakları ekiplerde daha etkili olmalarına katkıda bulunmak.
MATERYAL	> “Ekip Hattı Oyunu Yönergesi” ve “İyi Bir Ekip Üyesi Olmak” formu
AKTİVİTE	> “Ekip Hattı” Oyunu, “Ekipteki Farklılıklar” Drama Çalışması

UYGULAMA ADIMLARI

1 Ekip Çalışmasını Tanıyoruz

Öğrencilerle ekip çalışması ile ilgili bir sohbet başlatın. Sohbe yön vermesi için aşağıdaki soruları sorabilirsiniz:

1. Daha önce dahil olduğunuz ekip çalışmalarını düşünün. Nasıl ekiplerdi bunlar? (örn; okul tiyatro kulübü, matematik dersi proje grubu gibi)
2. Ekip hangi amaçla bir araya gelmişti?
3. Ekip ile çalışmak sizin için nasıl bir deneyimdi?

Daha sonra ekip ve ekip çalışmasını birlikte tanımlayın. Öncelikle öğrencilere ekip ve ekip çalışmasını nasıl tanımladıklarını sorun. Onların görüşlerine siz de katkıda bulunun.

Herhangi bir gruba ekip denebilmesi için;

- Ortak bir hedefin ve
- Ekip üyelerinin işlerinin birbirine bağımlı

olması gerektiğini vurgulayın.

2 Ekip Çalışmasının Faydalarını Konuşuyoruz

Ekip çalışmasının öneminin okul hayatında olduğu gibi, gelecekte iş hayatlarında da devam edeceğini, birçok şirketin yapılacak işler için ekipler oluşturduğunu vurgulayın. Kendi şirketinizden ve kendi dahil olduğunuz ekiplerden örnek vererek bunu somutlaştırın.

Öğrencilerle kendi geçmiş ekip çalışması deneyimlerini de düşünerek, ekip çalışmasının faydalarının neler olduğu konusunda sohbet edin. Onlardan gelen görüşlerin yanı sıra siz de başarılı bir ekip çalışmasının aşağıdaki faydaları getireceğini vurgulayabilirsiniz:

- Bir kişinin tek başına üretebileceğinden daha fazla fikir ve çözüm üretilir
- Sorunlar ya da konuların çok yönlü ele alınmasını sağlar
- Verimliliği ve yaratıcılığı artırır
- Birlikte öğrenmeye olanak sağlar
- Yanlış karar verme ve yanlış uygulama riskini azaltır

3 Ekip Çalışmasını Deneyimliyoruz

Bu aşamada öğrencileri ekip çalışmasını eğlenceli ve kısa bir çalışmayla deneyimlemelerine olanak sağlayacak bir aktiviteye dahil edeceksiniz. Bu aktivite öğrencilerin kısıtlı bir süre içerisinde, hepsinin sorumluluk alarak ve sürekli iyileştirme yaklaşımını benimseyerek gerçekleştirebilecekleri bir oyundur. (Bu aşamada bu oyun yerine sizin daha önce deneyimleyip etkili olduğunu gördüğünüz başka bir ekip çalışması aktivitesini de kullanabilirsiniz).

“Ekip Hattı” oyunu için gerekli koşullar:

- Tüm öğrencilerin ayakta daire şeklinde durabilecekleri bir alan
- Atıp tutulabilecek büyüklükte 15 top
- Kronometre

Oyunun amacı:

Ekibin kendilerine verilen tüm topları en kısa sürede, oluşturacakları hat dahilinde dolaştırarak başlangıç noktasına ulaştırmaları.

Oyunun uygulanması:

1. Öğrencilere oyunun amacını ve kurallarını anlatın.
2. Oyunu 3 turda onatın. 3 tur için zamanlamayı tutun. Oyun sırasında gerektiğinde kuralları hatırlatın ve her tur sonunda oyun sonuçları ile ilgili öğrencilere geribildirim verin (kaç dakikada, kaç top başlangıç noktasına ulaştı).
3. Oyunu oynarken öğrencilerin ekip çalışması davranışları ile ilgili gözlem yapın.
4. Oyunun 3 turunun da tamamlanmasını takiben deneyimledikleri ekip çalışması ile ilgili öğrencilerle sohbet edin.

Oyunu oynatmak için yönergeyi ekte yer alan “Ekip Hattı Oyunu Yönergesi” dokümanında bulabilirsiniz.

Önemli not: Bu oyun en az 5 kişi ile oynanmaktadır. Eğer yeteri sayıda katılımcı yoksa siz de bir ekip üyesi olarak aktiviteye katılabilirsiniz. Böyle bir durumda sizin planlama aşamasında aktif rol almadan, planlamayı öğrencilerin yapmasına izin vermeniz önemlidir.

Oyunun tamamlanmasının ardından öğrencileri aşağıdaki soruları tartışmaları için ikili gruplara ayrılmaya davet edin:

1. Bu ekip çalışması deneyimi nasıldı?
2. Benim ekibin sonuçlarına katkım neydi? Hangi özelliklerimle ekibi destekledim?
3. Ne yapsam daha fazla katkı sağladım?
4. Ekip olarak neleri daha iyi yapabildik?

4 Ekip Çalışmasının Başarısını Değerlendiriyoruz

Daha sonra öğrencilerle bu ekip çalışması deneyimi ile ilgili sohbet edin. Aşağıdaki soruları öğrencilere yönlendirerek sohbeti yönetebilirsiniz.

1. Ekibin hedefi neydi? Herkes hedefi anlamış mıydı? Hedefin tüm ekip tarafından anlaşılması ne kadar önemli?
2. Ekipte bir lider var mıydı? Bir liderin olması ekibin başarısında ne kadar önemli ve gerekli?
3. Ekip üyeleri aktiviteyi gerçekleştirirken birbirine güveniyorlar mıydı? Nasıl?
4. Ekip üyeleri arasındaki iletişimi nasıl değerlendiriyorsunuz? Etkili iletişim ekip başarısında ne kadar önemli?
5. Ekip içinde kararlar nasıl alındı? Bu yaklaşım ne kadar etkiliydi? Farklı görüşler ne kadar dinlendi ve dikkate alındı?
6. Planlama yapılırken neleri başarılı uyguladınız? Nerelerde yetersiz kaldınız?
7. Ekipteki herkes sonuçlara ulaşmak için aynı derecede çaba gösterdi mi?

Daha sonra, “İyi Bir Ekip Üyesi Olmak” formunu öğrencilere dağıtın ve bireysel olarak doldurmalarını isteyin. Herkesin formu doldurmasını takiben, iyi bir ekip üyesinin özellikleri ve hangilerinin bu oyunda ekip üyeleri tarafından sergilendiği üzerine sohbeti devam ettirin.

Gerçekleştirilen bu sohbeti, öğrencilerin ekip çalışması deneyiminden öğrenim çıkarmasına yardımcı olacak ve birlikte başarılı bir ekip çalışmasının özelliklerini hep birlikte ortaya çıkaracak şekilde yönlendirmeniz önemlidir. Bu sohbet sırasında öğrenciler geçmiş ekip çalışması deneyimlerini de düşünerek bu sohbe katkıda bulunabilirler.

Öğrencilerle birlikte siz de başarılı ekip çalışmasının aşağıdaki özelliklerini paylaşabilirsiniz:

- Amaçların somut ve net olarak belirlenmesi
- Üyelerin hedefe bağlı olması
- Ekip içinde güven duygusunun yaratılması
- İş ve zaman planına uyulması
- Rol dağılımının üyelerin özelliklerine uygun yapılmış olması
- Her üyenin kendi sorumluluğunu maksimumda yerine getirmesi
- Üyeler arasında iletişimin açık olması ve farklı görüşlere saygılı davranılması
- Üyelerin kararlara ve çalışmaya eşit ve dengeli katılımının sağlanması
- Her üyenin, sürecin işleyişine ve sonuçlara dair bilgi sahibi olması
- Üyelerin işbirliği içerisinde, birbirine destek olarak çalışması

5 Ekipteki Farklılıklar

Öğrencilerin keyifle ayrılması için, buluşmanızı bir canlandırma çalışmasıyla sonlandırabilirsiniz. Canlandırmada rol almak üzere 6 gönüllü öğrenciyi belirleyin. Bu öğrenciler arasında çok bilmiş, muhalif, sorumsuz, taklitçi, fakersiz ve doğru rollerini paylaşsın. Rol sahipleri, okul çevresinin temizlenmesi projesi üzerinde çalışan bir ekibin üyeleridir. Bu hedef çerçevesinde neler yapılabileceğini konuşacak ve görev dağılımı yapacaklardır. Öğrencilerden, konuşmalarını ve ekip çalışmasına katkılarını canlandırdıkları role göre belirlemeleri istenir. Örneğin, çok bilmiş, durmadan konuşmaları kesecek, ve ısrarla kendi fikrinin yapılması gerektiğini söyleyecek, bütün görevlere talip olacaktır. Muhalif, herkesin fikrine itiraz edecek ama kendi bir öneri geliştirmeyecektir. Sorumsuz, sorumluluk almak istemeyecek; taklitçi, kendi fikir beyan etmeyerek her fikre katıldığını ifade edecektir. Fakersiz, çekimser ve sıkılgan davranacak, her öneriyi kabul edecek ve kendi öneri getirmeyecektir. Doğru ise, her üyenin dengeli olarak görüş bildirmesini ve sorumluluk almasını sağlamaya çalışacaktır. Bu canlandırmayı kalan zamanınıza göre 10-15 dakika kadar sürdürebilirsiniz. Tanımladığınız süre sona erdiğinde canlandırmayı durdurun. Öğrencilerle farklı özelliklere sahip kişilerle aynı ekip içinde çalışmanın nasıl bir deneyim olduğu üzerine sohbet edin.

6 Sonraki Buluşmaya Hazırlanıyoruz

Öğrencilere bir sonraki buluşmanın temasının “Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri” olduğunu söyleyin. Bunun için bir sonraki görüşmenize kadar öğrencilerin bu konularda düşünmelerini, ne tür bilgilere ihtiyaç duyduklarını ve sorularını belirleyerek ve varsa daha önce hazırladıkları özgeçmişleri ile birlikte bir sonraki buluşmaya gelmelerini isteyin.

Buluşmanın sonuna yaklaştığınızda, öğrencilere bugün yaşadıkları tecrübe ile ilgili bir hissi / düşünceyi dile getirerek bu çemberi kapatacağını söyleyin. Herkes konuştuğundan sonra ve siz de söz aldıktan sonra toplantıyı sonlandırın.

UYGULAMA FORMU – 1 “EKİP HATTI OYUNU YÖNERGESİ”

Öğrencilerle şimdi bir oyun oynayarak, hep birlikte ekip çalışmasını deneyimleyeceklerini söyleyin.

Oyunun amacını aktarın:

“Ekibin kendilerine verilen tüm topları, en kısa sürede oluşturacakları hat dahilinde dolaştırarak başlangıç noktasına ulaştırmaları ve her turda performanslarını iyileştirmeleri.”

Oyunun kurallarını aktarın:

- Oyun 3 tur olarak onanacaktır. İlk turun başında 10 dakika, sonraki turların başında ise 2şer dakika planlama süresi verilecektir.
- Tüm ekip üyeleri daire şeklinde durmalıdır.
- Oyunda tüm ekip üyeleri aktif rol almalıdır.
- Ekipten hep aynı kişi topları hat içerisine sokabilir.
- Her bir top ekipteki herkesin eline sadece bir kere değerek, en sonunda başlangıç noktasına, yani topları hat içerisine sokan kişiye ulaşmalıdır.
- Toplar elden ele verilemez, atılmalıdır.
- Toplar bir kişiden diğerine geçerken, kişinin tam sağındaki ya da tam solundaki kişiye atılamaz.
- Her turun oynanması sırasında ekip üyeleri yerinde sabit kalmalıdır, yer değiştiremezler.
- Toplar atılırken daire içine düşerse, düşen her top o tur için zamanlamaya 10 saniye ekler.
- Toplar atılırken daire dışına düşerse, düşen toplar o tur için ellenmez ve değersiz kalır.
- Amaç tüm topların en kısa sürede başlangıç noktasına geri gelmesidir ve her turda performansın iyileştirilmesi beklenmektedir.

Öğrencilere soruları olup olmadığını sorun ve varsa sorularını cevaplandırın.

Topları öğrencilerden birine verin ve ilk tur için 10 dakikalık planlama sürelerinin başladığını iletin. Kronometrenizi 10 dakikaya ayarlayarak başlatın. Öğrenciler planlama yaparken onları gözlemleyin ve ekip çalışmasını olumlu ve olumsuz yönde etkileyen davranışlarına dikkat edin.

10 dakika tamamlandığı zaman, öğrencilere planlama zamanlarının bittiğini ve birinci turun başladığını iletin. Kronometrenizi başlatın. Öğrenciler topları hat içerisinde birbirlerine attıkça onları gözlemleyin. Gerekliğinde kurallarla ilgili hatırlatma yapın. Tüm toplar başlama noktasına ulaştığında kronometrenizi durdurun. Öğrencilere aktiviteyi kaç dakikada tamamladıkları bilgisini verin (daire içine düşen topların her biri için 10 saniye ceza eklemeyi unutmayın).

Şimdi ikinci tur için 2 dakikalık hazırlık sürelerinin başladığını iletin ve oyunun amacının her turda daha iyi bir performans göstermeleri olduğunu hatırlatın. Hazırlık süresi tamamlandığında, öğrencilere planlama zamanlarının bittiğini ve ikinci turun başladığını iletin. Kronometrenizi başlatın. Tüm toplar başlama noktasına ulaştığında kronometrenizi durdurun. Öğrencilere aktiviteyi kaç dakikada tamamladıkları bilgisini verin ve bir önceki turla kıyaslama yapın.

Üçüncü turu da aynı şekilde oynatın. Üçüncü turun sonunda oyunun bittiğini açıklayın.

UYGULAMA FORMU – 2 “İYİ BİR EKİP ÜYESİ OLMAK”

Başarılı bir ekip çalışması için ekip üyelerinin sahip olması gereken özellikleri ve sergilemesi gereken davranışları listeleyiniz (örn; işbirliği yapmak).

İyi bir ekip üyesinin sahip olması gereken özellikler	Ekip üyeleri	Ben
1.	☐	☐
2.	☐	☐
3.	☐	☐
4.	☐	☐
5.	☐	☐
6.	☐	☐
7.	☐	☐
8.	☐	☐
9.	☐	☐
10.	☐	☐

Belirdiğiniz bu özelliklerden ve davranışlardan hangisini Ekip Hattı Oyununda diğer ekip üyelerinin sergilediğini gözlemlediniz? Gözlemlediklerinizi, listelediğiniz her özelliğin yanındaki ilk kutuya X işareti koyarak belirtin.

Belirdiğiniz bu özelliklerden ve davranışlardan hangisini Ekip Hattı Oyununda siz sergilediniz? Sergilediklerinizi, listelediğiniz her özelliğin yanındaki ikinci kutuya X işareti koyarak belirtin.

ÖZGEÇMİŞ HAZIRLAMA VE MÜLAKAT TEKNİKLERİ

TEMA	> Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri
AMAÇ	> Öğrencilerin iş görüşmeleri için ön hazırlık yapmalarını ve mülakat sürecinde etki yaratmalarını sağlamak.
MATERYAL	> “İyi Bir Özgeçmişin Özellikleri”, “Örnek Özgeçmiş”, “Mülakat Öncesinde ve Sırasında” bilgi formları, “Örnek Mülakat Soruları”
AKTİVİTE	> “Örnek Mülakat Soruları”

UYGULAMA ADIMLARI

1 İyi Bir Özgeçmişin Özelliklerini Öğreniyoruz

Öğrencilerle özgeçmişin ne demek olduğu, özgeçmiş içeriği ve staj yaptıkları dönemde özgeçmiş hazırlama deneyimlerinin olup olmadığı ile ilgili sohbet ederek başlayabilirsiniz. Koç olarak sohbete yön vermek ve özgeçmiş tanımlamak için aşağıdaki bilgileri kullanabilirsiniz:

- Özgeçmiş kim olduğunuzu, bugüne kadar neler yaptığınızı, ne tür becerileriniz olduğunu, ne bildiğinizi ve ne yapmak istediğinizi anlatan bir özetir.
- Başarıların sıralandığı bir listeden çok, yetenek, donanım ve becerileri pazarlayan bir dokümanın tasarlanmış halidir.
- Özgeçmiş hazırlarken amaç, okuyanda ilgi yaratmak ve görüşmeye çağrılmayı sağlamaktır.

Hep birlikte beyin fırtınası yaparak iyi bir özgeçmişin özelliklerini konuşun ve öğrencilerden gelen fikirleri flipchart veya tahtaya yazın. Size kaynak olması açısından ekte “İyi Bir Özgeçmişin Özellikleri” başlıklı bilgi formunu anlatımınızda kullanabilir veya dağıtabilirsiniz.

2 Özgeçmişimizi Hazırlıyoruz

Öğrencilerin ve yeni mezunların özgeçmişlerini hazırlarken genellikle ne yazmaları gerektiğinden emin olamadıklarını, bunun normal olduğunu vurgulayabilirsiniz. Özgeçmiş içeriğini genelde kişisel bilgiler, eğitim durumu, iş deneyimi, bilgi ve beceriler, ilgi alanları, referanslar gibi başlıkların oluşturduğunu paylaşın. Bu başlıkları farklılaştırabileceklerini ve internet üzerinden özgeçmiş örneklerine ulaşabileceklerini iletin. Bu aşamada siz de farklı kaynakları önerebilirsiniz. Örneğin www.cvornekleri.gen.tr, www.kariyer.gen.tr gibi sitelerden özgeçmiş örneklerine ulaşabileceklerini, www.kariyer.net veya www.secretcv.com.tr gibi iş bulma sitelerine üye olarak oradaki hazır şablonlar üzerinden özgeçmişlerini oluşturabileceklerini iletin. Bu sitelerde ayrıca iş görüşmelerine ve iş hayatına dair bilgiler, yazılar, makaleler bulabileceklerini bu kaynaklardan yararlanarak kendilerini iş hayatına hazırlayabileceklerini paylaşın.

Özgeçmiş içeriğini oluşturan başlıklar üzerinden tek tek geçerek sohbet edeceğinizi, varsa sorularını veya düşüncelerini paylaşmalarını isteyin. Ekip Çalışması buluşmasında getirmelerini istediğiniz özgeçmişlerini başlıklar açısından karşılaştırmalarını ve eksiklerini not etmelerini önerin.

1. **Kişisel Bilgiler:** Ad, soyad, cinsiyet, iletişim bilgileri, doğum tarihi, askerlik durumu, medeni hali bilgileri yer alır.
2. **İş Deneyimi:** İş deneyimleri, son deneyimden başlayarak tarih sırasıyla ve her bir deneyimdeki görev ve sorumluluklar özetlenerek anlatılır. İş deneyimi yoksa staj, gönüllü olarak çalıştığı projeler, ücretsiz de olsa çalıştığı iş yerleri ile ilgili bilgi verilebilir.
3. **Eğitim:** Son eğitim bilgilerinden başlayarak okudukları okullar ve bölümler başlangıç ve bitiş tarihlerini belirterek yerleştirilir.

4. **Bilgi ve Beceriler:** İş hayatında faydalı olabileceğini düşündüğünüz teknik ve teknik olmayan bilgi ve beceriler belirtilir. Örneğin bilgisayar, yabancı dil bilgileri varsa alınan kurs ve sertifikalar bu alanda yer alabilir.
5. **İlgi alanları:** Kişinin özel olarak ilgilendiği uğraşlar ve hobiler bu bölümde belirtilir. Özel ilgi alanlarının bulunması, kişinin çok yönlülüğünün ve sosyalliğinin ifadesi olacağından bu bölümü içeriksiz bırakmayın.
6. **Referanslar:** Eski çalıştığınız ya da staj yaptığınız şirketlerdeki yöneticilerinizin ad soyadları, çalıştıkları kurum ve pozisyonları, iletişim bilgilerini buraya yerleştirebilirsiniz. Etik olarak kendilerinden onay almadan kişiler adına taahhütte bulunmamaya özen gösterin.

Özgeçmişinizi yazarken, sizi diğer insanlardan ayıran özellikleri öne çıkarmalısınız. Örneğin iyi bir eğitiminiz var fakat yeterince iş tecrübeniz yoksa, özgeçmişinizi yazmaya eğitim hayatınızdan başlamalısınız. Daha sonra staj ve kısa süreli iş tecrübelerinizi de eklemelisiniz. Ayrıca özgeçmişinizin başında kariyer hedeflerinizi ve becerilerinizi kısaca anlatan bir cümleye yer verebilirsiniz. Ekte yeni mezun öğrenciye uygun olabileceğini düşündüğümüz örnek bir özgeçmiş bulabilirsiniz. “Örnek Özgeçmiş” bilgi forumunu dağıtılabilir ve üzerinden birlikte gidebilirsiniz.

3 Mülakata Hazırlanıyoruz

Öğrencileri konu ile ilgili rahatlamak için mülakatın tüm adaylar için stresli bir süreç olduğunu ve aslında iyi hazırlanıldığı takdirde rahatlıkla atlatılabileceğini söyleyin. Kişisel olarak yaşadığınız bir mülakat deneyimini veya şirketinizde adaylarla görüşme yapıyorsanız bir mülakatta özellikle neye dikkat ettiğinizi paylaşabilirsiniz.

Bu bölümde çok az mülakat tecrübesi olan yeni mezunların, başarılı olabilmeleri için mülakat öncesinde ve sırasında nelere dikkat etmeleri gerektiği üzerinde duracağız. Bu konuda öğrencilerle sohbet ederek ve onların fikirlerini de alarak mülakat öncesinde ve mülakat sırasında dikkat edilmesi gerekenleri birlikte oluşturmaya çalışın. Belirtilmeyen noktaları siz tamamlayabilirsiniz veya ekteki “Mülakat Öncesinde ve Sırasında” formundan yararlanarak bilgi aktarımında bulunabilirsiniz.

4 Örnek Mülakat Sorularını Cevaplıyoruz

Yeni mezun öğrencilerin görüşmelerde karşılaşılabileceği bazı soruları aşağıda bulabilirsiniz. Bu sorulara kendi deneyiminden veya şirketinizin insan kaynaklarından destek alarak yeni sorular ekleyebilirsiniz. “Örnek Mülakat Soruları” formundan seçtiğiniz soruları öğrenci adedi kadar keserek ve katlayarak çekmelerini mümkün kılacak küçük bir kaba koyun. Öğrencilerden kaptaki sorulardan birini çekmelerini isteyin. Herkes sorusunu çektikten sonra her öğrencinin arkadaşları arasından birini seçerek sırayla elindeki soruyu ona sormasını isteyin. Bu uygulama ile öğrencilerin sorulara ön hazırlık yapmadan, ne soru sorulacağını bilmeden mülakat ortamındaki gibi cevap vermelerini amaçlıyoruz. Cevaplarda düzeltme veya ekleme yapmak ihtiyacı duyarsanız yönlendirme yapmaktan çekinmeyin. Bu buluşmada öğrencilerin, sizin iş deneyiminden yararlanmalarını ve iş hayatına giriş için hazırlanmalarını hedefliyoruz. Örnek mülakat soruları formunda yer alan sorulara verilebilecek cevap önerilerimizi aşağıda bulabilirsiniz.

- **Kendinizi nasıl tanımlarsınız?**

Kendinizi çok iyi tanıyorsanız sizin için cevaplaması çok zor olmayacak bir sorudur. Buna cevap verirken de iş hayatıyla ve başvurduğunuz pozisyonla ilgili pozitif olabilecek (sorumluluk sahibi, detaycı, sabırlı, hırslı gibi) kişilik özelliklerinizi sıralamanızı öneririz.

- **Güçlü ve zayıf yönleriniz nelerdir?**

Özellikle güçlü yönlerinizden bahsederken başvurduğunuz pozisyon için önemli olabilecek bir artınız varsa bunu belirtin. Örneğin bilgi teknolojileri bölümünde bir pozisyon için mülakat yapıyorsanız yeni teknolojileri çok iyi takip edip, hızlı bir şekilde bu teknolojiyi kullanabildiğinizden bahsedebilirsiniz.

- **Eğitim hayatınızdan bahsedebilir misiniz, neden okuduğunuz bölümü seçtiniz?**

Bu soru ile şirket sizin meslek edineceğiniz bölümü ne kadar isteyerek seçtiğinizi ve mezun olacağınız alanla ilgili gerçekten istekli olup olmadığınızı anlamaya çalışacaktır. Örneğin "bilgisayar bölümünde okuyorum ama aslında yuva öğretmeni olmak istiyordum" cevabı firmanın bilgisayar bölümü pozisyonu için sizin çok da istekli olmayacağınızı düşünmesine sebep olacaktır.

- **İş hayatınızla ilgili gelecek hedefleriniz nelerdir?**

Özellikle yeni mezun olacak adaylara en sık sorulan sorulardan biridir. Bu soruda kendinizden emin bir şekilde cevap vermeniz ve gelecek hedefinizi net çizebiliyor olmanız çok önemli. Örneğin okuduğunuz bölümden, almış olduğunuz eğitimden bahsetmeli ve bu eğitiminiz ile hangi sektörde, firmaların hangi bölümlerinde çalışmak istediğinizi belirtmelisiniz.

- **Sektörümüz ve firmamız ile ilgili neler biliyorsunuz?**

Bu soruyla firma sektörel bilginizi, bu sektöre olan ilginizi ve firmaları hakkında bilgi sahibi olup olmadığınızı ölçmek istemektedir. Mülakata gitmeden önce gideceğiniz firma ile ilgili internetten yapacağınız bir araştırma bu soruya rahatlıkla cevap vermenizi sağlayacaktır.

- **Neden sizinle çalışmamız gerektiğini düşünüyorsunuz?**

Bu soruda sizi diğer insanlardan ayıran özellikler öne çıkarmalısınız. Cevap verirken "tahmin ediyorum", "zannediyorum" gibi soyut kelimelerle değil, somut kelimelerle bu işe uygunluğunuzu gösteren bilgi, tecrübe, yetenek ve becerilerinizi anlatın.

- **Nasıl bir ekip üyesisiniz?**

Şirketlerde işbirliği ve bilgi alışverişi yapmak zorunda olduğunuz birçok iş arkadaşınız, üstünüz ve farklı birimlerden kişiler olacaktır. Burada sizin iş arkadaşlarınızla uyumlu bir şekilde çalışabiliyor olmanız beklenmektedir. Okulda arkadaşınız ile birlikte yaptığınız bir projedeki veya spor yaparken yaşadığınız pozitif bir ekip çalışması örneğini anlatabilirsiniz.

- **İlgi alanlarınızda fotoğraf ile ilgilendiğinizi gördüm, ne zamandan beri bu hobininiz var?**

Hobilerinizle ilgili gelen sorular kişilik özelliklerinizi biraz daha iyi anlamak için yöneltilen sorulardır. Bu sorulara çok ayrıntıya girmeden, dürüstçe cevap verebilirsiniz.

Bu uygulama sonrasında dilerseniz farklı kaynaklardan yararlanarak özgeçmiş hazırlama ve mülakat teknikleri ile ilgili bir video (örneğin <http://youtu.be/I7GlzhNLZi0>) seyretebilirsiniz. Diğer taraftan bu buluşma için insan kaynakları biriminden işe alım konusunda uzman bir kişiyi, konuşması veya örnek mülakat yapması için davet edebilirsiniz.

5 Sonraki Buluşmaya Hazırlanıyoruz

Öğrencilere bir sonraki buluşmanın temasının "Problem Çözme" olduğunu söyleyin. Bunun için bir sonraki görüşmenize kadar öğrencilerin kendi hayatlarında çözdükleri bir veya tıkaandıkları bir problem üzerinde düşünerek bir sonraki buluşmaya gelmelerini isteyin.

Buluşmanın sonuna yaklaştığınızda, öğrencilere bugün yaşadıkları tecrübe ile ilgili bir hissi / düşünceyi dile getirerek bu çemberi kapatacağınızı söyleyin. Herkes konuştuğundan ve siz de söz aldıktan sonra toplantıyı sonlandırın.

> BİLGİ FORMU – 1 “İYİ BİR ÖZGEÇMİŞİN ÖZELLİKLERİ”

1. Düzenli bir format takip edin. Kaynak olarak kullanılabilecek farklı özgeçmiş formatlarını internetten araştırabilir, bilgisayarınızın “word” programındaki özgeçmiş şablonlarından yararlanabilirsiniz.
2. Doğru bilgiler verin, yalan ya da yanıltıcı bilgi vermeyin. Özgeçmişinizde yer alan bilginin doğruluğundan etik olarak siz sorumlusunuz.
3. Tarihleri belirtin, özellikle ters kronolojik sıra takip ederek bugünden geçmişe doğru bir akışta yazmayı tercih edin.
4. Başarılarınızın altını çizmekten, yetenek ve becerilerinizi paylaşmaktan, sizin farkınızı ortaya koymaktan çekinmeyin.
5. Basit ve kolay anlaşılır bir dil kullanın. Çok uzun yazı ve paragraflardan kaçının, özgeçmişinizi en fazla 2 sayfada tamamlamaya çalışın. CV incelemelerine en fazla 1-3 dakika süre ayrıldığı söyleniyor.
6. İmla kurallarına dikkat edin, ayrıca dilbilgisi hatası olmaması için tekrar kontrol edin. Mümkünse bir arkadaşınıza veya iş hayatında yer alan bir tanıdığınıza kontrol için okutun.
7. Tercihen özgeçmişinize iş hayatına uygun bir fotoğraf ekleyin. Bu fotoğrafın silik, bulanık veya arka planının karışık olmamasına özen gösterin.

> BİLGİ FORMU – 2 “ÖRNEK ÖZGEÇMİŞ”

BERAT CEMİL AKSOY
Atatürk Cad. Cumhuriyet Mah. 56/65
Gazipaşa/ADANA
0 506 366 98 98
0 322 236 56 89
bcaksoy@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER:

Uyruk: T.C.
Doğum Tarihi: 11.09.1986
Doğum Yeri: Adana
Medeni Durum: Bekar
Askerlik: Tecilli

KARİYER HEDEFİ:

Türkiye'nin en iyi hastane ve laboratuvarlarında biyolog olarak görev almak.

EĞİTİM BİLGİLERİ:

2004 – 2008 Biyoloji – Mustafa Kemal Üniversitesi – HATAY
2000 – 2004 Ayşe Atıl Anadolu Öğretmen Lisesi – ADANA

PROJE VE STAJLAR:

2006 – Universal Hastanesi, ADANA / Yaz Stajı
2007 – Başkent Hastanesi, ADANA/ Yaz Stajı

BİLGİ VE BECERİLER:

İngilizce: İyi düzeyde (2008 - 2009 ENGLISH TIME, İngilizce kursu sertifikası)
Bilgisayar: Microsoft Office Yazılımları

ÜYE OLUNAN KURUMLAR:

Mustafa Kemal Üniversitesi Dağcılık ve Kış Sporları Kulübü üyesi
AFAD (Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği) üyesi

İLGİ ALANLARI:

Fantastik kitaplar, dağcılık, fotoğraf, bitki yetiştiriciliği

REFERANSLAR:

1. Mehmet Ali Yener – MKÜ – Biyoloji Bölüm Başkanı – 0 532 123 45 67
2. Onur Can Şeker – Universal Hastanesi – Başhekim -0 555 333 66 99
3. Zeynep Candan – Başkent Hastanesi – Başhemşire – 0 544 444 44 44

➤ BİLGİ FORMU – 3 “MÜLAKAT ÖNCESİNDE VE SIRASINDA”

Mülakat Öncesinde

- Mülakatın, görüşmeye çağırılmak için arandığınız zaman başladığını söyleyebiliriz. Görüşeceğiniz kişinin ismini, ünvanını, görüşme yer ve saatini açık bir şekilde not alın.
- Mülakata gideceğiniz şirket ile ilgili araştırma yapın. Bu konuda bilinçli olmanız işverene istekli olduğunuzu gösterecek ve güven verecektir.
- Mülakat saatinden biraz önce görüşme yerinde olun, bunun için gideceğiniz yerin adresini önceden araştırın. Gecikekseniz görüşeceğiniz kişiyi arayarak gecikeceğinizin bilgisini nedeniyle beraber verin.
- Sade ve iş hayatına uygun bir giyim tarzı tercih edin.
- Görüşmeye gitmeden önce ilanda belirtilen, istenen yetkinliklerle ilgili kendi yaşamınızdan örnekler düşünün çünkü çok yüksek bir ihtimalle görüştüğünüz kişi size bunlarla ilgili sorular soracaktır.
- Görüşmelerde genellikle örnek olay anlatmanız istenen iki konu, takım çalışması ve iletişimdir. Bu iki başlıkla ilgili geçmişte başarılı bulduğunuz örnekleri, hangi zorlukları yaşadığınızı ve bu zorlukları nasıl çözdüğünüzü önceden düşünerek görüşmeye gidin.

Mülakat Sırasında

- Kendinize güvenin ve olduğunuz gibi, doğal davranmaya özen gösterin. Sizin için uygun bir işe başvurduysanız, o iş için gerekli bilgi, donanım ve tecrübeye sahip olduğunuzu kendinize hatırlatın. Güvenli bir duruş, mülakatta sizi bir adım öne geçirecektir.
- Ses tonunuz, jest ve mimikleriniz sıcak ve doğal olmalı. Dinlerken ve konuşurken, mülakatı yapan kişi ya da kişilerle göz teması kurmaya özen gösterin. El kol hareketlerinizi kısıtlı tutun, dikkati dağıtacak davranışlardan sakının. Kağıt, kalem vs gibi malzemelerle oynamamaya dikkat edin.
- İşe uygun özelliklerinizi mülakatta mutlaka açıklamalısınız. Eğitim, tecrübe ve yeteneklerinizi vurgulayın, daha önce neler yaptığınızı ve başarılarınız konularına değinin.
- Şirket ile ilgili yaptığınız araştırmadan edindiğiniz bilgileri görüşmede kullanın. Siz de şirketle ve görevle ilgili bilgi edinmek için soru sormaktan çekinmeyin.
- Sorulara dürüst, açık ve net cevaplar verin. Sorulan sorulara cevap verirken kendinizle ilgili gereksiz detaylara girmeyin.
- Görüşme yaptığınız kişinin sözünü kesmeyin.
- Önceki staj/iş deneyimlerinizden olumsuz bahsetmeyin. Israrla sorulacak olursa üstü kapalı olarak “... konusuyla ilgili olarak olumsuzluklar yaşadım” şeklinde cevaplayın.
- Başvurduğunuz işle ilgili piyasa ücretleri hakkında önceden bilgi edinin. Ne kadar ücret talep ettiğiniz sorusu geldiğinde piyasa rakamlarının seviyesinde bir ücret söyleyebilirsiniz. Piyasa değerinin çok üstünde ya da çok altında bir bedel talep etmek tutarsızlık yaratabilir. Görüşmede bu konuda pazarlık yapmayın. Ücret ile ilgili bir fikriniz yoksa “Görüştüğümüz pozisyon için kurumunuzun belirlediği bir rakam olduğunu düşünüyorum. Bu rakamın beklentilerimi karşılayacağını umuyorum.” gibi bir cevap verebilirsiniz.
- Görüşmenin sonunda teşekkür etmeyi ve o görev için istekli olduğunuzu belirtmeyi aklınızda tutun.

> UYGULAMA FORMU – 3
“ÖRNEK MÜLAKAT SORULARI”

Kendinizi nasıl tanımlarsınız?	Sektörümüz ve firmamız ile ilgili neler biliyorsunuz?
Güçlü ve zayıf yönleriniz nelerdir?	Neden sizinle çalışmamız gerektiğini düşünüyorsunuz?
Eğitim hayatınızdan bahsedebilir misiniz, neden okuduğunuz bölümü seçtiniz?	Nasıl bir ekip üyesisiniz?
İş hayatınızla ilgili gelecek hedefleriniz nelerdir?	İlgi alanlarınızda fotoğraf ile ilgilendiğinizi gördüm, ne zamandan beri bu hobiniz var?

PROBLEM ÇÖZME |

TEMA	> Problem Çözme
AMAÇ	> Öğrencilerin problem çözme bilgi ve becerilerini arttırarak, çalışacakları projelerdeki performanslarını yükseltmenin yanısıra hayat boyu karşılaşacakları problemleri zorlanmadan çözmelerini sağlamak.
MATERYAL	> “İkili Problem Çözme Formu”
AKTİVİTE	> “İkili Problem Çözme Uygulaması”, “Beyin Fırtınası” Çalışması

UYGULAMA ADIMLARI

1 Problemleri Tanıyoruz

Öğrencilerden, problemin onlar için ne anlama geldiğini, ve günlük hayatlarında neleri problem olarak gördüklerini anlatmalarını isteyiniz. Problem konusundaki yaklaşımlarını duyduktan sonra problem ile ilgili aşağıdaki ve sizin bulacağınız diğer sözleri okuyarak bu sözlerin nasıl bir bakış açısı getirdiği üzerine sohbet edin. Problemlerin tamamen olumsuz sayılmayacağını, etkili bir şekilde çözüldüğü takdirde kişisel gelişimimize büyük katkı sağlayacağını, özgüvenimizi pekiştireceğini ve zorluklara rağmen yolumuza devam etmek için bize güç vereceğini vurgulayın.

2 Problemlere Bakış

Hayat boyunca çeşitli yapı ve büyüklükte problemlerle karşılaştığımızı hatırlatarak, problemleri bireysel, ilişkisel ve genel problemler olarak üç gruba ayırabileceğinizden bahsedin. Onlardan kendileri ve başkaları ile ilgili bazı problem örnekleri vermesini isteyerek bu örneklerin hangi sınıfa girdiğini konuşun.

Bireysel problemlerin çözümünün diğerlerine göre daha kolay olduğunu vurgulayın:

- Problemin çözümü ve karar verme sorumluluğu bireye aittir.
- Problemin sebebini, birey kendinde arayıp bulabilir.
- Problemin çözümünden sadece kendisi sorumludur.
- Örneğin: ders çalışma saatlerini disipline edememek, kilo almak, spora başlayamamak, kendisine heyecan veren bir hayal bulamamak, teşekkür alamamak, mesleki bir beceriyi edinememek, organize olmayı becerememek gibi..

İlişkisel problemlerin çözümü iki kişiyi de ilgilendirdiğinden bireysel problemlere göre daha karmaşık olduğunu vurgulayın:

- Problem ve çözümü iki kişiyi de ilgilendirir.
- Problemin sebepleri farklı kişilere göre farklı olabilir. Dolayısıyla soruna karşıdaki kişinin gözlerinden bakmaya çalışmak da önemlidir.
- Örneğin ortak proje yapan iki kişinin karşılıklı sorumlulukları konusunda anlaşamaması, iki kişinin sürekli bağırarak ve kavga ederek konularını halletmeye çalışması, birbirine güvenmemek gibi.. Öğrencilerden birkaç örnek isteyebilir ve kendi örneklerinizi paylaşabilirsiniz.

"Problem, gerçek durum ile olması istenen durum arasındaki farktır. "

Genel Problemlerin geniş bir kitleyi ilgilendirebileceğini vurgulayın.

- Problem ve çözümü bir grup insanı veya toplumu ilgilendirir.
- Problemin sebepleri çeşitlidir.

Örneğin otobüs seferlerinin sıklığı, yol yapım çalışmaları, sahipsiz bırakılan hayvanlar, hava kirliliği gibi..Problemin çözümü için ekip çalışması ve zaman gerekeceğini vurgulayın.

3 Problem Çözme Yaklaşımı

Öğrencilerden, daha önce başarıyla çözdükleri bir problemi bulmalarını ve nasıl çözdüklerini grupta paylaşımlarını isteyin. Problem çözerken takip ettikleri bir sıra olup olmadığını öğrenin. Problem çözme adımlarını öğrencilerle paylaşırken, öğrencilerin de katılımını sağlayarak her adım üzerinde detaylı olarak durun.

Öğrencilere, soru sormanın problem çözmenin her adımında çok önemli olduğunu hatırlatarak, farklı adımlar için 5N 1K soruları üretmelerini isteyin. 5N 1K, bir konu ile ilgili :

- Ne,
- Nasıl,
- Neden,
- Ne zaman/Ne zamandan beri,
- Nerede,
- Kim

ile başlayan etkili soru cümlelerinin kullanılmasıdır. Etkili ve doğru sorular, etkili ve doğru cevaplara götürür. Örneğin bir problemin çözümü için elinizde yeterince veri olmadığını farkediyorsunuz. Bu problem ile ilgili:

Ne veri toplanacak?

Neden toplanacak?

Ne zaman toplanacak?

Nereden toplanacak?

Nasıl, hangi yöntemle toplanacak?

Kim toplayacak, gibi sorular üretebilirsiniz.

Problem çözme yaklaşımının her adımında, öğrencileri etkin sorular bulmaya teşvik edin. "Problem Çözme Yaklaşımı Formu"nda örnek soruları görebilirsiniz. Aşağıdaki yaklaşımı adım adım konuşurken zihinlerini meşgul eden bir problemi düşünerek konuşmalarını isteyebilirsiniz.

1. Problemin Farkında Olma

Bir problemin çözümüne, ilk olarak varlığını, yapısını ve önemini fark ederek başladığımızı belirtin. Bu adımın neden önemli olduğuyla ilgili öğrencilerle sohbet edin. Öğrencilerden bu amaca uygun 5N1K soruları üretmeleri isteyin.

2. Problemi Anlama

Problemi çözebilmek için önce onu tam olarak anlamamız, tanımamız gerekir. Yanlış duyduğumuz bir soruya vereceğimiz cevap yanlış olacağı gibi, yanlış anladığımız bir problemin çözümünün de doğru olmayacağını vurgulayın. Öğrencilere yanlış soruları sordukları için ilk etapta çözemedikleri bir durum yaşadılar mı sorun. Kendiniz de örnek verebilirsiniz. Öğrencilerden bu amaca uygun 5N1K soruları üretmeleri isteyin.

Problem Çözme Adımları:

- Farkında olma
- Çözme isteği duyma
- Problemi anlama
- Hedef belirleme
- Çözüm yolunu saptama
- Uygulama
- Sonucu değerlendirme

3. Çözüm Seçeneklerini Bulma

Bir problemin birden fazla çözüm yolu olabileceğini vurgulayın. Beyin fırtınası yaparak problem için muhtemel çözüm yollarının belirlenebileceğini belirtin. Daha sonra, her çözüm yolunun uygulanabilirliğinin kolaylığına, yetilerimize uygunluğuna, elimizdeki kaynakların yeterliliğine, harcanacak zamanın boyutuna ve bizim için önemli diğer kriterlere uyumuna bağlı olarak değerlendirilebileceğinden bahsedin. Bunu yaparken hangi soruların yardımcı olacağını öğrencilere sorarak soru örnekleri alın.

Beyin Fırtınası

Beyin fırtınası tekniğinin problem çözmede, özellikle ekip olarak problem çözerken çok etkili bir yöntem olduğunu söyleyin. Beyin fırtınasının eleştiri ve yorum yapmadan aklına gelen tüm fikirleri paylaşma yöntemi olduğunu belirtin. Reklamcılar tarafından reklamla ilgili konsept oluşturma aşamasında, şirketler tarafından yeni ürün fikri bulma konusunda, her tür ortamda bir probleme çözüm bulma konusunda kullanılan bir yöntem olduğunu vurgulayın. Öğrencilerin de adım adım olmasa da bu yöntemi kullanıyor olabileceklerini söyleyip aktarımdan sonra tanıdık gelip gelmediğini sorun.

Ne olduğunu anlatmak için öğrencilerle beraber örnek bir uygulama yapın. MLK sürecinde çözmeniz gereken bir problem varsa, bu problem ile ilgili beyin fırtınası yapabilirsiniz. Örneğin “buluşmaya MLK öğrencilerinin eksiksiz katılımının sağlanması” gibi bir problem seçtiniz. Öğrencilere yeterli zaman vererek, bu konuda akıllarına gelen her düşünceyi kısıtlamadan, elemeyen, hızlıca yazmalarını isteyin. Her öğrenci kendi listesini oluşturduktan sonra sırayla yazdıklarını okutun, ve fikirler okundukça üstünde konuşmadan hepsini yazı tahtasına ya da büyükçe bir kağıda ya da post-it'lere yazın. Her öğrencinin bir seferde bir fikrini paylaşma hakkı vardır. Birer fikir paylaşıldıktan sonra bir tur tamamlanmış olacak ve ikinci tur başlayacak, ikinci görüşler paylaşılacaktır. Öğrenciler, “pas” diyerek fikir paylaşmama hakkına sahiptir, ancak MLK olarak siz katılımı cesaretlendirebilirsiniz. Ayrıca, turlar ilerleyip görüşler paylaşıldıkça, öğrenciler yazdıklarının dışında yeni görüşler de üretebilirler. Görüşleri alırken öğrencilerin herhangi bir görüşle ilgili yorum ya da eleştiri yapmasına fırsat vermeyin. Tüm görüşleri duyduktan sonra listedeki görüşleri öğrencilerle birlikte konusuna göre gruplandırıp, benzer fikirleri eşleştirin. Bu aşama tamamlandığında görüşleri tek tek okuyup oylamaya sunun. Oyların çokluğuna göre grubun çoğunluğunun kabul ettiği görüşleri sıralayarak beyin fırtınasını noktalayın. Öğrenciler ile nasıl bir deneyim olduğu üzerine sohbet edin.

Öğrencilerin konuşmayı çok isteyecekleri tartışmalı bir konuyu seçerek bu aktiviteyi daha eğlenceli bir hale getirebilirsiniz.

4. Çözme İsteği Duyma ve Kararlılık

Bir problemin çözümünde, o problemi çözmeye ne kadar kararlı olduğunun çok önemli olduğunu söyleyin. Karşımıza çıkan ilk engelde vaz mı geçeceğiz, yoksa pes etmeden devam mı edeceğiz? Bunun için problemin ve sebep olduğu olumsuz sonuçların bize etkisi kadar, problemin çözümüyle elde edeceğimiz kazancın da kritik olduğunu vurgulayın. Bunu yaparken hangi soruların yardımcı olacağını öğrencilere sorarak soru örnekleri alın.

5. Hedef Belirleme

Problemi çözerek ulaşılmak istenen sonucun tanımlanmasının çok önemli olduğunu vurgulayın. Hedef belirli olursa sonuca nasıl ulaşılabileceğinin daha rahat belirlenebileceğinden bahsedin. Hedeflenen sonucun mutlaka gerçekçi ve olumlu olması gerektiğinin altını çizsin. Öğrencilerden bu amaca uygun soru örnekleri alın.

6. Uygulama

Çözüm yolunu uygularken karşılarına çıkabilecek engelleri öngörmenin ve buna karşı önceden düşünmüş olmanın getireceği avantajdan bahsedin. İşlerini kolaylaştıracak, vazgeçmelerini engelleyecek ne tarz sorular sorabileceklerini öğrencilerden alın.

7. Sonucu Değerlendirme

Öğrencilere 11.sınıfta öğrendikleri “Sürekli Öğrenme ve Gelişme” buluşmasını hatırlatın. Deneyimlerimiz üzerine odaklı düşünmenin gelişimimize nasıl katkı sağlayacağından bahsedin. Hataların da başarılar kadar öğrenme ve gelişme fırsatı sunduğunu vurgulayın. Kendinizden ya da çevrenizden de örneklerle anlatımınızı zenginleştirebilirsiniz.

Sonucu değerlendirmek için hangi soruları sorabileceklerini öğrencilerden alın.

4 İkili Problem Çözme Uygulaması

- Öğrencilerden burada konuşmak ve çözmek üzere bir problemlerini seçmelerini isteyin.
- Daha sonra herkesten birisiyle ikili ikili eşleşmesini isteyin.
- Herkes eşleştikten sonra açıklayın: Bu çalışmada iki rol olacak: Anlatan ve sorup dinleyen. Her ikiliden önce anlatan rolünü üstleneceklerin el kaldırmalarını isteyin.
- Anlatanlar belirlendikten sonra diğerleri, yani soru sorup dinleyenlere “İkili Problem Çözme Uygulaması” Formunu dağıtın.
- Sorup dinleyenlere her başlıktan en az üç soru sormalarını söyleyin. Buradaki uygulama için a-f bölümlerinin sorularını kullanmalarını söyleyin. Çözümü hayata geçirdikten sonra da mutlaka g bölümü sorularını cevaplamalarını hatırlatın.
- Dinlerken cevapları yargılamamalarını, yorum yapmamalarını ve öneri getirmemelerini isteyin. Sadece sorsunlar ve dinlesinler. Doğru anladıklarından emin olmak için arada “....söylediğini duyuyorum, doğru mu anladım?” gibi anlamayı netleştirecek minik özetler yapabilirler.
- İki öğrenci hem soru sorup dinleyen, hem de problemini çözen rollerini paylaştıktan sonra, uygulamayı tamamlayın. Soruların nasıl olduğu, yeni birşey farkedene olup olmadığı, kimin somut çözüm yolu olduğu gibi sorular sorup öğrencilerin deneyimini paylaşmaya teşvik edebilirsiniz. Ayrıca yorum yapmadan ve öneride bulunmadan sadece dinleme rolünün nasıl olduğu ile ilgili de sohbet edin. Bu uygulamadan neler öğrendikleri ile ilgili herkesin sesini alın.

“Başarılı insanlar problemleri kabullenir, çözüm bulurlar. Başarısızlar çözümleri kabullenir, problem bulurlar.”

UYGULAMA FORMU – 1 “İKİLİ PROBLEM ÇÖZME UYGULAMASI”

a. Problemin Farkında Olma

- Problem ne?
- Gerçek problem ne?
- Bu problemi çözerek ne elde etmek istiyorum?
- Bu problem kimi/kimleri ilgilendiriyor?
- Bu problemi neden şimdi çözmek istiyorum?
- Bu problemin benim için ne önemi var?
- Bu problemin beni rahatsız eden sonuçları neler?
- ...

b. Problemi Anlama

- Bu problem beni nasıl etkiliyor?
- Bu problem çevremi nasıl etkiliyor?
- Bu problem kimin sorumluluğunda?
- Problem etkisini nerede gösteriyor?
- Problemle ilgili iyimser çözüm beklentim ne?
- Problem le ilgili kötümser çözüm beklentim ne?
- Farklı bir açıdan bu problem nasıl gözüküyor?
- Bu problemin çözümüyle ilgili bugüne kadar ne işe yaradı?
- Bu problemin çözümüyle ilgili bugüne kadar ne işe yaramadı?
- ...

c. Çözüm Seçeneklerini Bulma

- Bu problemin olası çözüm seçenekleri neler?
- Her bir seçeneğin artısı ve eksisi neler? (Seçenek 1: artıları ve eksileri alta alta listele, Bunu diğer seçenekler için de yap)
- Bu seçenekleri değerlendirmek için hangi kriterleri kullanabilirim? (zaman, kolaylık, benim yapabilirliğim-yetilerime uygunluk..gibi) (Bir matris hazırlayabilirsiniz. Kolonların en yukarisına seçeneklerini, sütunların sol başına da çözümde sizin için önemli olan kriterleri. Her bir seçenek için tüm kriterlere karşılıyorsa +, karşılamıyorsa -, ne öyle ne böyleyse 0 verin)
- Artı ve eksilere bakınca tablo nasıl görünüyor?
- Her bir seçenekle ilgili en olumlu senaryom ve en olumsuz senaryom ne? (Örneğin, bir seçenek, yaşadığımız bir sıkıntı ile ilgili arkadaşımınla yüzleşmek olsun. Olumlu senaryom: arkadaşımınla yüzleşmeyi tercih edersem yalan söylediğini kabul eder ve artık ikimizde dürüst davrandığımız için arkadaşlığımız güçlenerek devam eder. Olumsuz senaryom: ya yüzleşme isteğimi reddeder ve beni güvensizlik ya da iftiracılık ile suçlamaya kalkarsa?
- Olumlu ve olumsuz senaryolarıma bakınca tablo nasıl görünüyor?
- Bu çözümlerin ne kadarı benim etki ve kontrol alanımda?
- Bu çözümlerin ne kadarı etki alanımın ve kontrolümün dışında?
- ...

d. Çözüm İsteği Duyma ve Kararlılık

- Bu problemi çözmeye ne kadar kararlıyım?
- Bu problemi çözerken karşıma hangi engeller çıkabilir?
- Bu engelleri aşmak için neler yapabilirim?
- ...

e. Hedef Belirleme

- Problemi çözerek ulaşmak istediğim hedef ne?
- Bu hedefe ne zaman ulaşmak istiyorum?
- Bu hedefe ulaştığımı nasıl anlayacağım?
- ...

f. Uygulama

- Çözümü uygularken kendi güçlü yanlarımdan nasıl destek alabilirim?
- Başkalarından nasıl bir desteğe ihtiyacım var?
- Beni çözüm yolunda tutacak nasıl bir mekanizmaya ihtiyacım var?
- Kendimi nasıl sorumlu tutabilirim?
- ...

g. Sonucu Değerlendirme

- Çözüm uygulamamın olumlu giden yanları ne oldu?
- Çözüm uygulamamın olumsuz giden yanları ne oldu?
- Bu deneyimle ilgili en kritik öğrenimim ne?
- Bu deneyimle kendim ve/veya başkalarıyla ilgili neyin farkına vardım?
- Bu deneyimle öğrendiklerimi nasıl kullanacağım, neyi farklı yapacağım?
- ...

İŞ ETİĞİ



TEMA	> İş Etiği
AMAÇ	> Öğrencilerin iş ve özel hayatlarında etik bakış açısı kazanmalarını sağlamanın yanı sıra onları etik savunucuları olmaya teşvik etmek.
MATERYAL	> “Etik Açından Karar Veriyorum”
AKTİVİTE	> “Etik Olmayı Bul” Çalışması

UYGULAMA ADIMLARI

1 Etik Kelimesinin Anlamını Öğreniyoruz

Öğrencilerle etiğin ne demek olduğu, onlar için ne anlama geldiği ile ilgili sohbet edin. Etiğin en genel anlamda ahlaki açıdan doğru - yanlış ya da iyi - kötü ile ilgili olduğunu paylaşın. Etik ilkelerin ve kuralların toplumun birleştiricileri olarak ortak yaşamı mümkün kıldığını, toplum düzenini sağladığını hatırlatın. Bu noktada konuya farklı bir bakış açısı ve gülümseme katmak için isterseniz “Etik Nedir? (Sokak Röportajları) <http://youtu.be/khDcsxqHqH0> videosunu seyrettirebilirsiniz.

Sohbetinize kavramı daha da netleştirmek için etik davranış örneklerinin neler olabileceğini sorarak devam edin. Kendilerinin çevrelerinde gördükleri, şahit oldukları etik davranış örneklerinin neler var sorun. Siz de aşağıdaki önerilerimizden veya yaşadığınız farklı örneklerden yararlanarak sohbete katılın.

Etik Davranış Örnekleri:

- Başkalarına zarar vermekten kaçınmak
- Diğer insanların haklarına saygılı olmak,
- Sözünü tutmak veya yaptığı anlaşmalara sadık kalmak,
- Kanunlara ve kurallara uymak,
- Yalan söylememek veya hile yapmamak,
- Başkalarına gelecek zararlara engel olmak,
- İhtiyacı olanlara yardım etmek,
- Adil olmak, herkese eşit davranmak

Öğrencilerin, etik kelimesinin anlamını kavramalarından sonra “iş etiğinin” ne demek olabileceğini sorun. İş etiğinin, iş dünyasındaki etik sorunlarını incelediğini, iş hayatındaki davranışlara rehberlik etmek üzere kurallar geliştirmeyi amaçladığını anlatabilirsiniz. Bu aşamada isterseniz şirket değerlerinizi, iş etiği kurallarınızı veya yönetmeliğinizi, gizlilik ilkelerini, çıkar çatışması politikalarını örnek olarak paylaşabilir kendi iş hayatınızı etkilediğini aktarabilirsiniz.

Pek çok kişi her sorunun tek bir doğru cevabı olduğunu savunur; bu doğru olsaydı, kişinin toplumda nasıl davranması gerektiği üzerine 5000 yıldır tartışmalar sürüyor olmazdı... Tüm cevaplar belirli ya da aleni olsaydı, hiçbirimiz bilinçli ya da bilinçsiz hata yapmaz, etik davranış terminolojisi hiç var olmazdı...

2 Etik Kurallara Uygun Yaşamak

Bu adımda amacımız öğrencilerin etik kurallar ve davranışlar ile ilgili kendi öz değerlendirmesini yapmasını sağlamak ve çevresindekiler üzerinde yarattıkları algının önemli olduğunu vurgulamaktır. Öğrencilere 3 soru soracağınızı ve onların yorumlarını almak istediğinizi söyleyin. Öncelikle yalnızca aşağıdaki soruyu sorun ve evet diye cevap verenlerin ellerini kaldırmalarını isteyin.

- Kendinizi genel olarak kanunlara, etik kurallara ve evrensel değerlere uygun davranan biri olarak tanımlar mısınız?

Tahmin edeceğiniz gibi, bu soruya tüm öğrenciler ellerini kaldıracaklardır. Çoğu kişinin de onlar gibi, etik kurallara uygun davrandığını düşündüğünü söyleyin. Daha sonra aşağıda yer alan ikinci soruyu paylaşın ve yine evet diye cevap verenlerin ellerini kaldırmalarını isteyin.

- Çevrenizde kanunlara, etik kurallara ve evrensel değerlere uygun davranmadığını düşündüğünüz birileri var mı?

Bu soruya da birçoğunun elini kaldıracığını tahmin ediyoruz. İnsanların genellikle kendi eksikliklerinden ziyade diğerlerinin açıklarını görmeye eğilimli olduğunu vurgulayın. Ayrıca kişisel algılarımızın ve gözlemlediklerimizin gerçeğin sadece bir kısmı olabileceğini iletin. Örneğin kopya çektiği için disipline gönderilen bir öğrenci, arkadaşının baskılarına dayanamadığından ve arkadaşlık değerinin onun için çok önemli olduğundan sınavda cevaplarını paylaşmış olabilir. Böyle bir hikaye duyduklarında o kişi ile ilgili algılarının değişebileceğini ancak yine de o öğrencinin etik kurallara uygun davranmamış olduğunu hatırlatın. Öğrencilere son olarak şu soruyu yöneltin:

- Sizin için kaç kişi etik kurallara ve evrensel değerlere uygun davrandığını söyledi?

Bu sorunun cevabını öğrenciler sınıf içinde hep birlikte tartışmaktan çekinebilir. Dolayısıyla herkesten sorunun cevabını kendi başına düşünmesini ve yarattıkları “etik davranan öğrenci” algısı için neyi doğru yaptıklarını bulmalarını isteyin. Deneyimini veya düşüncelerini paylaşmak isteyen öğrenci olursa katılımı teşvik edin. Kendinizden verebileceğiniz bir örnek burada katılımı teşvik edecektir.

3 Etik Açından Karar Veriyoruz

Bu adımda, öğrencilere etik açıdan karar vermekte zorlandıkları durumlarda kullanabilecekleri filtre görevi görecek bir yaklaşım öğretmeyi hedefliyoruz. Gelecekte iş hayatında veya öğrencilikte her zaman etik açıdan zorlayıcı vakalarla karşılaşabileceklerini bunun normal olduğunu vurgulayın. Aşağıdaki soruları paylaşarak bunların filtre görevi göreceğini ve temel değerlere paralel davranmaları için onlara yardımcı olabileceğini iletin. Öncelikle aşağıdaki soruları paylaşın ve kısaca tartışarak net olarak anlaşıldığından emin olun.

1. Bu davranış veya faaliyet kanun, kural ve geleneklere uygun mu? (Standartlar)
2. Bu davranış veya faaliyet adil mi? Bana yapılırsa rahatsız olur muydum? (Adalet duygusu)
3. Bu davranışta bulunduğunuzu diğerleri bilseydi zor durumda kalır mıydınız veya mahcup olur muydunuz? (Duygular ve etik değerler)
4. Vicdanım bu konuyla ilgili ne diyor?

Soruları paylaştıktan ve kısaca açıkladıktan sonra bizim aşağıda önerdiğimiz veya sizin öğrencilere uygun olabileceğini düşündüğünüz bir örnek olayı paylaşarak 4 soruya hep birlikte cevap arayın, sohbet

edin. Daha sonra “Etik Açından Karar Veriyorum” formunu dağıtın ve karar vermekte zorluk yaşadıkları kendi kişisel örnekleri (hırsızlık, kopya, okul malına zarar verme, arkadaşını kandırma, adil davranmama olabilir) üzerinden bu 4 soruya cevap vermelerini isteyin. Bu formun kendilerinde kalacağını, kimse ile paylaşmak zorunda olmadıklarını, önemli olanın kendi hayatlarından bir örnekle bağlantı kurarak sorulara cevap aramaları olduğunu ifade edin.

Örnek olay: Üniversitede ilk yılınız, diyelim ki öğretmeniniz sınav yapmak yerine bir ödev vermeye karar verdi. Bu ödev sizin sene sonu notunuzu etkileyecek. Siz ödev için araştırma yaparken aynı başlıkta daha önce hazırlanmış bir ödevi internette buldunuz. Bu ödevi internetten indirip aynı şekilde öğretmene vermeyi düşünüyorsunuz.

4 Etik Olmayanı Buluyoruz

Bu adımda öğrencilerinizin ilgisini çekmek, gerçek hayattan örneklerle konu üzerinde ayrıntılı düşünmelerini sağlamak istiyoruz. Bu amaçla aşağıdaki 3 örnek olayı tek tek ele alarak hep birlikte tartışın ve bir önceki adımda yer alan filtre sorularını kullanarak doğru cevaplara ulaşın. Aşağıda verilenler dışında, siz de benzer örnekler oluşturabilir ve öğrencilerinizin bu konuda değerlendirme yeteneklerini ve farkındalıklarını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapabilirsiniz.

Örnek Olay 1:

Kısa bir süre önce yöneticim yakında bir toplantı yapacağını ve bu toplantının hazırlıklarında benden yardım istediğini söyledi. Toplantıya hazırlık için benden kurabiye almamı, ödemeyi yaptıktan sonra fişini getirmemi böylece masraflarımı şirketten alabileceğimi söyledi. Pastaneye gittiğimde toplantı için kurabiyelerin yanı sıra kendi evime de akşam için bir şeyler aldım. Fişin tamamını masraf olarak şirketimden alabilir miyim?

Örnek Olay 2:

İşe başlayalı 10 gün oldu. Bir şirkette muhasebe bölümünde çalışıyorum. Benden başka çalışan 5 kişi daha var. Üstlerim ve takım arkadaşlarımla uyumlu bir ortam yakaladığımı düşünüyorum. İşimi seviyorum, iş arkadaşlarımla iyi anlaşıyorum. Kısa bir süre içinde, iş arkadaşlarımla şirket telefonlarını kullanarak uzun konuşmalar yaptığımıza, hatta yurtdışı aramalar yaptıklarına tanık oldum. İş arkadaşlarımla aramın bozulmasını ya da huzursuzluk çıkmasını istemiyorum ancak bu durum her geçen gün beni daha çok rahatsız etmeye başladı. Ne yapmalıyım?

Örnek Olay 3:

Eski bir arkadaşımın bir restoranda karşılaştım. Yeni girdiği işi heyecanla paylaştı, konuşmalarından aynı sektörde çalıştığımızı ve rakip şirketlerde yer aldığımızı anladım. Bunun üzerine bana şirketimin gizli bilgileri ile ilgili sorular sormaya başladı. Ne diyeceğimi şaşırdım. O gün konuyu geçiştirdim ancak yarın akşam bir arkadaş ortamında yine birlikte olacağız nasıl davranmalıyım?

UYGULAMA FORMU – 1 “ETİK AÇIDAN KARAR VERİYORUM”

Etik Açidan Karar Vermekte Zorlandığım Konunun Özeti:

Lütfen aşağıdaki filtre sorulara cevap vererek konuya en uygun kararı vermeye çalışın.

1. Bu davranışım kanun, kural ve geleneklere uygun mu? (Standartlar)
2. Bu davranışım adil mi? Bir başkası yapsa rahatsız olur muydum? (Adalet duygusu)
3. Bu davranışta bulunduğunuzu diğerleri bilseydi zor durumda kalır mıydınız veya mahcup olur muydunuz? (Duygular ve etik değerler)
4. Vicdanım bu konuyla ilgili ne diyor?

KAPANIŞ BULUŞMASI

TEMA	➤ Çalışmaların hasatını toplama ve sonraki adımlar
AMAÇ	➤ Birlikte tamamlanan iki yılı kutlamak, öğrencilere nasıl değer kattığını anlamak ve sonraki adımları konuşarak süreci bilinçli bir şekilde sonlandırmak.
MATERYAL	➤ "Kutlama Canlandırması Metni", "Öğrenci Özdeğerlendirme Anketi", "Öğrenci İçin Program Değerlendirme Formu", "Koç İçin Program Değerlendirme Formu"
AKTİVİTE	➤ "Kutlama Canlandırması", "Birbirimizi Takdir Ediyoruz"

UYGULAMA ADIMLARI

1 Gelişimimizi Değerlendiriyoruz

Öğrencilere iki yıllık süreci hep birlikte başarıyla tamamladığınızı, bugün tekrar hasat toplama ve kutlama zamanı geldiğini söyleyin. Aşağıdaki soruları öncelikle yazarak düşüncelerini isteyin.

- Birlikte çalışmaya başladığımız ilk zamanları düşünün, o zamanki haliniz için hangi sıfatları kullanırsınız?
- Bugünkü halinizi tanımlamak için hangi sıfatları kullanırsınız?
- Özellikle hangi alanlarda geliştiğinizi düşünüyorsunuz?
- Bu iki yılda gelişiminize en çok nelerin katkısı oldu?
- Sizdeki değişimin etrafınızdakilere, sınıfınıza, okulunuza nasıl bir etki yarattığını düşünüyorsunuz?

Herkes yazmayı tamamlayınca ikili eşleşmelerini ve verdikleri cevapları paylaşmalarını isteyin. Arzu ederseniz ikili eşleşme yerine tüm grubun sesini de alabilirsiniz.

2 Kutlama Canlandırması

Şimdi, bir sene önce yaptıkları zihinsel canlandırmaya benzer bir canlandırma yapacağınızı söyleyin. Rahatça oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin. Sakin ve derin nefesler almalarını isteyin. Siz de mekanı bu canlandırmaya en uygun hale getirin. Işıkları kapatabilir, mümkün olduğunca konsantre olmayı mümkün kılan bir ortam yaratabilirsiniz. Okuyacağınız "Kutlama Canlandırması Metni"ni ekte uygulama formları arasında bulabilirsiniz. Metni sakın ve zihinlerinde canlandırmalarına zaman taniyacak yavaşlıkta okumaya özen gösterin.

Gözlerini açtıktan sonra öğrencileri sessizlik içinde bu deneyimden hatırlamak istediklerini not almaya davet edin. Yazmaları tamamlanınca onları yaşadıkları deneyimi 2'li gruplar halinde paylaşmaya davet edin. Daha önce eşleştiklerinden farklı kişilerle eşleşmelerini teşvik edin.

3 Birbirimizi Takdir Ediyoruz

Bu iki yıllık birlikteliği birbirinizi takdir ederek tamamlayacağınızı söyleyin. Bu noktada çember halinde oturuyorsanız çemberi iyice daraltmanız iyi olabilir. Sırayla her bir öğrencinin öne çıkacağını ve geri kalan herkesin bu kişiyle ilgili takdir etmek istedikleri herşeyi paylaşmalarını isteyin. Takdiri verirken acele etmemelerini, arkadaşlarına ne kadar değerli bir hediye verdiklerini farketmelerini söyleyin. En başta gülüşmeler olursa gülmeden takdirlerini tekrar iletmeye davet edin. Takdiri dinleyen kişiyi de bu sözleri tamamen almaya odaklanmaya davet edin. Takdiri almanın da zorlayıcı olabileceğini vurgulayabilirsiniz. Bu sefer kendileri ile ilgili söylenen tüm güzel şeylere izin verme zamanı olduğunu söyleyin. Duygusal anlar olabilir. Bir kutu mendili yanınızda hazır bulundurabilirsiniz.

Bu törene bir ritüel havası katmak isterseniz yanınızda minik bir çan veya zil götürebilirsiniz. Öğrenci takdirleri almak üzere öne çıktığında çanı çalıp takdirleri başlatabilir ve takdirlerin tamamlandığını hissettiğinizde çanı tekrar çalarak o öğrencinin ritüelini tamamlayabilirsiniz. Siz de koçları olarak takdirlerinizi paylaşın. Herkes tamamlandığında siz de öne çıkarak öğrencilerin sizinle ilgili takdirlerini kabul edin.

4 Anket Uygulamasını Gerçekleştiriyoruz

Öğrencilerin programı tamamlarken kendilerini nasıl gördüklerini gözlemlemek amacı ile onlara öğrenci özdeğerlendirme anketini (Açılış Buluşması: Uygulama Formu-1 "Öğrenci Özdeğerlendirme Anketi") yeniden yaptırın. Bu anketin, programın etkisini ölçmek için kullanılacağını, bir sınav ve doğru ile yanlışının olmadığını belirtin. Soruları ilk akıllarına gelen cevap ile hızlıca ve rahatlıkla cevaplamalarını isteyin.

Anketler tamamlandığında toplayın ve şirket sorumlunuz vasıtasıyla ÖSGD'ye (Özel Sektör Gönüllüler Derneği) ulaştırın.

5 Program ile İlgili Değerlendirmeleri Tamamlıyoruz

Kapanış buluşmasındaki uygulamaları öğrencileriniz ile tamamladıktan sonra, programın etkinliğinin değerlendirilmesi için onların görüşlerine ihtiyacınız olduğunu ve görüşlerinin programın iyileştirilmesinde ve büyümesinde kullanılacağını belirtin. Formu doldururken tarafsız ve dürüst cevap vermelerinin önemini hatırlatın. Kendinizin de ayrıca bir değerlendirme formu dolduracağınızı ileterek "Öğrenci İçin Program Değerlendirme Formu"nu dağıtın. Diğer taraftan siz de örnek olmak için "Koç İçin Program Değerlendirme Formu"nu onlarla birlikte doldurun.

Değerlendirme formları tamamlandığında toplayın ve şirket sorumlunuz vasıtasıyla ÖSGD'ye (Özel Sektör Gönüllüler Derneği) ulaştırın.

İmkânınız varsa uygulamaları ve adımları tamamladıktan sonra bu süreci bir parti havasında atıştırmalıklar ve müzik ile noktalandırabilirsiniz.

➤ UYGULAMA FORMU – 1 “KUTLAMA CANLANDIRMASI METNİ”

Biraz sonra en sevdiğiniz ulaşım aracı gelecek ve sizi MLK kapanışının üçüncü yıldönümü kutlamasının yapılacağı mekana götürecektir. Aradan tam üç yıl geçmiş. Son buluşmanız dün gibi aklınızda halbuki. Hem kendi gelişiminizi paylaşacağınız, hem de arkadaşlarınızın hikayelerini duyacağınız için çok heyecanlısınız. Bu buluşmaya özenle hazırlandınız. Ayna da kendinize bakıyorsunuz ve sonunda hazırsınız. O sırada aracınız da geliyor. Kapısını açıp biniyor ve mekana doğru yola çıkıyorsunuz. Dışarıdaki manzarayı seyrederken son üç yıla kayıyor düşünceleriniz. Kendinizi ne çok geliştirdiniz, ne kadar farklılaştınız. Ne çok hayalinizi gerçekleştirdiniz. Yaşadıklarınız film şeridi gibi gözünüzün önünden geçiyor. (bekleyin) Ve araç yavaşlamaya başlıyor ve duruyor. Kapıyı açarak aşağıya iniyorsunuz. Bir süre etrafınızı seyre diyorsunuz. Ve arkadaşlarınızla buluşacağınız yere doğru yürüyorsunuz. Uzaktan arkadaşlarınızın silüetini görüyorsunuz. Yanlarına yaklaştıkça görüntü netleşiyor. Birbirinizle nasıl istiyorsanız öyle merhabalaşıyorsunuz. Biraz sohbet ediyorsunuz. Herkes heyecanlı. Sonra aranızdan birisi haydi herkes kendisi için su üç soruya cevap versin diyor. Herkes cevap veriyor ve sıra size geliyor. Ayağa kalkıyorsunuz. İlk soru: Son üç yılda kendine en gurur duyduğu hangi özelliği ekledi? Cevap veriyorsunuz (bekleyin) İkinci soru: Senin için geride kalan ne? Cevap veriyorsunuz. (bekleyin) Üçüncü soru: Senin için başlayan ne? Cevap veriyorsunuz (bekleyin) ve alkışlarla konuşmanız tamamlanıyor. Artık kutlama zamanı. Hep beraber en sevdiğiniz şekilde eğleniyorsunuz. (bekleyin) Herşey tam istediğiniz gibi. Zaman su gibi geçiyor. Ve kutlama zamanının sonuna geldiniz. Aracınıza binme zamanınız geldi. Herkesle vedalaşıyorsunuz. Aracınıza binmek üzere gruptan ayrılıyorsunuz. Arkadaşlarınızdan kendinizle ilgili duyduğunuz tüm güzel sözler aklınızdan geçerken varış noktasına doğru ilerliyorsunuz. Hazır olduğunuzda şimdiye ve bu odaya varıyorsunuz.

UYGULAMA FORMU – 2 “ÖĞRENCİ ÖZDEĞERLENDİRME ANKETİ”

Değerli Öğrencilerimiz,

Sizi farklı kişilik özelliklerinizle ilgili olarak tanımak ve daha sonra programın etkisini ölçmek amacıyla düzenlenmiş olan bu anket 30 sorudan oluşmaktadır. Bu bir sınav değildir ve anketteki soruların doğru ya da yanlış bir cevabı yoktur. Dolayısıyla size en yakın cevabı işaretlemekte rahat olabilirsiniz. Soruları dikkatli bir şekilde okuduktan sonra ilk aklınıza gelen cevabı işaretleyip hızlıca diğer soruya geçebilirsiniz.

Ankete başlamadan önce lütfen soruların üst kısmında yer alan, **size ait bilgilerin** yer aldığı satırları doldurunuz. Ankette yer alan sorular, sizin genel tutum ve davranış biçiminizi öğrenmeyi hedeflemektedir. Soruları yanıtlarken “1” ile “5” arasında sizi en iyi ifade eden seçeneği işaretleyiniz. İlgili ifadeye bütünüyle katılıyorsanız “5 – Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini, hiç katılmıyorsanız “1 – Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğini, belirli ölçüde katılıyorsanız ise ne derece katıldığınızı belirten “2”, “3” veya “4” seçeneklerinden birini işaretleyiniz. Soruları içinden geldiği gibi cevaplamaya özen gösteriniz ve cevapsız soru bırakmayınız. İşbirliğiniz için teşekkür ederiz.

Anket için ayrılan süre: 15 dakika

ÖĞRENCİNİN ADI-SOYADI :

CİNSİYETİ: (K) (E)

UYGULAMA TARİHİ:

OKULU VE İLİ :

UYGULAYAN KİŞİ:

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyor ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
SORULAR						
1	Zor koşullarla baş etmek için cesaretim var.	1	2	3	4	5
2	Kendimi sürekli geliştirmeye odaklanıyorum.	1	2	3	4	5
3	Geleceğe yönelik hedeflerimi biliyorum.	1	2	3	4	5
4	Tanımadığım ortamlarda rahat davranabiliyor ve kendimi rahatlıkla ifade edebiliyorum.	1	2	3	4	5
5	Başkaları onaylamasa da doğru olduğunu düşündüğümü kararlılıkla uygularım.	1	2	3	4	5
6	Hayatımda önem verdiğim şeylere zaman ayırmakta zorlanmıyorum.	1	2	3	4	5
7	Daha önce deneyimlemediğim bir işe girmeye cesaret ederim.	1	2	3	4	5
8	İsteklerimi rahatça dile getiririm.	1	2	3	4	5
9	Okul sonrasında başarılı olabileceğime inanıyorum.	1	2	3	4	5
10	Arkadaşlarımla olumlu ilişkiler kurabiliyorum.	1	2	3	4	5
11	Okul ortamında kendimi rahatça ifade edebiliyorum.	1	2	3	4	5
12	Farklı insanlarla birlikte rahatça çalışabilirim.	1	2	3	4	5
13	Başarısız olsam da tekrar aynı şeyi deneme cesaretini kendimde bulurum.	1	2	3	4	5
14	Bir konu üzerinde farklı görüşleri dinlemeye açığım.	1	2	3	4	5
15	Başarısız olduğumda öz eleştiri yaparım.	1	2	3	4	5
16	Hedeflerime ulaşmak için geliştirmem gereken yönlerimi biliyorum.	1	2	3	4	5
17	Kendime güveniyorum.	1	2	3	4	5
18	Başkalarını kendi fikirlerim doğrultusunda ikna edebilirim.	1	2	3	4	5
19	Okulda başarılı olacağıma güveniyorum.	1	2	3	4	5
20	Okul sonrasında kolay iş bulabileceğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
21	Sorunlarımın çözümünde sorumluluk alırım.	1	2	3	4	5
22	Başarılarımı kendi yeteneklerime ve çabama bağlıyorum.	1	2	3	4	5
23	Planladığım şeyleri zamanında tamamlayabiliyorum.	1	2	3	4	5
24	Zor durumlarda baş edebileceğimi biliyorum.	1	2	3	4	5
25	Farklı ve yeni deneyimlere yönelmekten heyecan duyuyorum.	1	2	3	4	5
26	Başkalarının karşıt fikirleri olsa da kendi görüşlerimi rahatlıkla ifade ederim.	1	2	3	4	5
27	Kendim için belirlediğim hedeflere ulaşabileceğime inanıyorum.	1	2	3	4	5
28	Kendi güçlü yönlerimi biliyorum.	1	2	3	4	5
29	Zamanımı kendi tercihlerime göre yönetebiliyorum.	1	2	3	4	5
30	Zor da olsa bir işin sorumluluğunu almaktan çekinmem.	1	2	3	4	5

UYGULAMA FORMU – 3

“ÖĞRENCİ İÇİN PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU”

ÖĞRENCİNİN ADI-SOYADI :
OKULU VE İLİ :
UYGULAYAN KİŞİ:

CİNSİYETİ: (K) (E)

UYGULAMA TARİHİ:

SORULAR

PROGRAM YÖNETİMİ

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyor ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Bu programa dahil olmaktan gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5
2	Meslek lisesi koçum olduğu için kendimi şanslı hissediyorum.	1	2	3	4	5
3	Koçumun bana değer verdiğini ve önemseydiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
4	Koçumla yaptığımız buluşmalar sayesinde, hayatımla ilgili yeni bakış açıları kazandım.	1	2	3	4	5
5	Bir koçumun olması beni güçlü kılıyor.	1	2	3	4	5
6	Koçumuzla buluşmalarımız verimli geçti.	1	2	3	4	5
7	Buluşmalarda aktarılan bilgiler kişisel gelişimime fayda sağladı.	1	2	3	4	5
8	Koçumuzla buluşmalarımızdan keyif aldım.	1	2	3	4	5
9	Koçum bizimle planlandığı sayıda buluştu.	1	2	3	4	5
10	Diğer öğrencilere programa katılmalarını tavsiye ederim.	1	2	3	4	5

MESLEK LİSESİ KOÇLARI & ÖĞRENCİLERİ 12. SINIF - KAPANIŞ BULUŞMASI

UYGULAMA FORMU – 4 “KOÇ İÇİN PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU”

SORULAR

PROGRAM YÖNETİMİ

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyor ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	ÖSGD projeyi başarıyla yönetiyor.	1	2	3	4	5
2	Meslek lisesi koçu olarak görevlerimi yerine getirmek için yardımcı olacak her türlü bilgi bana sağlandı.	1	2	3	4	5
3	Program süresince ÖSGD'den gerekli desteği aldım.	1	2	3	4	5
4	İlk koçluk deneyimim öncesinde aldığım eğitim yararlı oldu.	1	2	3	4	5
5	Program süresince ÖSGD tarafından düzenlenen ara toplantılar yararlı oldu.	1	2	3	4	5

ÖĞRENCİLERLE GÖRÜŞME

6	Öğrencilerle buluşmalarda zamanı verimli kullandım.	1	2	3	4	5
7	Buluşmaların içeriği ve akışı öğrencilerin ilgisini çekti ve katılımını sağladı.	1	2	3	4	5
8	Öğrencilerim buluşmalardan keyif aldılar.	1	2	3	4	5
9	Buluşmalarda aktarılan bilgilerin öğrencilerin kişisel gelişimlerine fayda sağladığını gördüm.	1	2	3	4	5
10	Öğrencilerimle planlandığı sayıda buluştum.	1	2	3	4	5

KİŞİSEL FAYDA

11	Projenin içinde meslek lisesi koçu olarak yer almaktan mutluyum.	1	2	3	4	5
12	Projenin içinde gönüllü olmanın kişisel gelişimime katkı sağladığına inanıyorum.	1	2	3	4	5

*MLK'nın Dikkatine! Bu form sadece sizin kullanımınız için oluşturulmuştur. Lütfen öğrencilere dağıtmak için bu formdan çoğaltmayın.



This image shows a single sheet of white paper with horizontal green ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.